

Bouwen aan het lezen in het muizenhuis

In groep 3 wil Judith van Koeveringe (leerkracht) de kinderen met het thema 'Het Muizenhuis' uitlokken tot lees/schrijf- en constructieve activiteiten. Ze wil hiermee de kinderen zich tot gretige lezers en schrijvers laten ontpoppen. In dit artikel laat ze zien hoe zij dit aanpakt met behulp van de vijf impulsen*.

BRIEFCONTACT

Na de voorjaarsvakantie komen de kinderen de klas binnen. Er staat een huis, gemaakt van dozen met gezellige lichtjes erin. Juf vertelt dat ze zin had om te knutselen en een (poppen)huis heeft gemaakt, maar wat moest ze er thuis mee doen? Misschien is het leuk voor mijn kinderen om ermee te gaan spelen, denkt ze. De kinderen vinden het leuk en operen dat er wel Playmobilpoppetjes in gebruikt kunnen worden. De volgende dag is er iets vreemds aan de hand. Er ligt een briefje in en er staan een koffertje, een hutkoffer en een mandje in het huis. Op het briefje staat:

“Wij zijn op zoek naar een huis. Wij willen graag verhuizen. Kan dat hier?”
Wie heeft dat briefje daar neergelegd?
En wat zit er in die koffer? De aandacht is

gewekt en er wordt vol spanning gekeken naar wat er uit de koffers komt. Er zitten kleine keukenspulletjes en kleertjes in.

Van wie zouden die zijn?

De interesse van de groep is gewekt en er worden allerlei ideeën geopperd: kleine mensjes, Minions, kabouters, muizen, Oempa Loempa's. De kinderen maken een tekening van de koffers en schrijven hun idee op. “Hoe moeten wij erachter komen van wie deze spullen zijn en hoe kunnen wij laten weten dat het huis voor hen klaar staat?”, is de vervolgvraag. “Wij gaan briefjes terug schrijven!” wordt er al snel bedacht. Ook komen er ideeën voor pijlen richting het knutselhuis en mooie posters voor de onbekende gasten.

De kinderen beginnen diezelfde dag nog, in tweetallen, met het schrijven van een briefje. De briefjes worden aan elkaar

voorgelezen en in een mooie slinger boven het huis gehangen. De kinderen kunnen niet wachten en de volgende dag staan ze al voor het raam van het klaslokaal te gluren of er een teken van de onbekende gasten is.

En ja hoor, er is iets te zien! Een grote stapel meubeltjes en spullen zijn in het huis gezet!

Ze zijn verhuisd! Maar wie dan? Zijn ze nog ergens? Verstoppelen ze zich in de klas? “Wij moeten gaan zoeken!” wordt er geroepen. “Ga maar zoeken”, zegt de juf. Dat laten de kinderen zich geen tweede keer zeggen en de hele klas wordt op zijn kop gezet. Tot achter het grote boek van 'Het Muizenhuis' twee muisjes worden gevonden.

Ik neem de muizen op schoot en ze vertellen wie ze zijn. Het zijn Sam en Julia

van het boek! Er wordt gepraat tegen de muizen. Ze gaan zelfs mee naar gym om te kijken naar de groep. Het huis wordt ingericht en er wordt veel gespeeld met Sam en Julia. Rollenspel, mondelinge taalvaardigheid en woordenschatuitbreiding vinden hun plek spelenderwijs. Ik lees ondertussen de verhalen uit de Muizenhuisboeken voor.

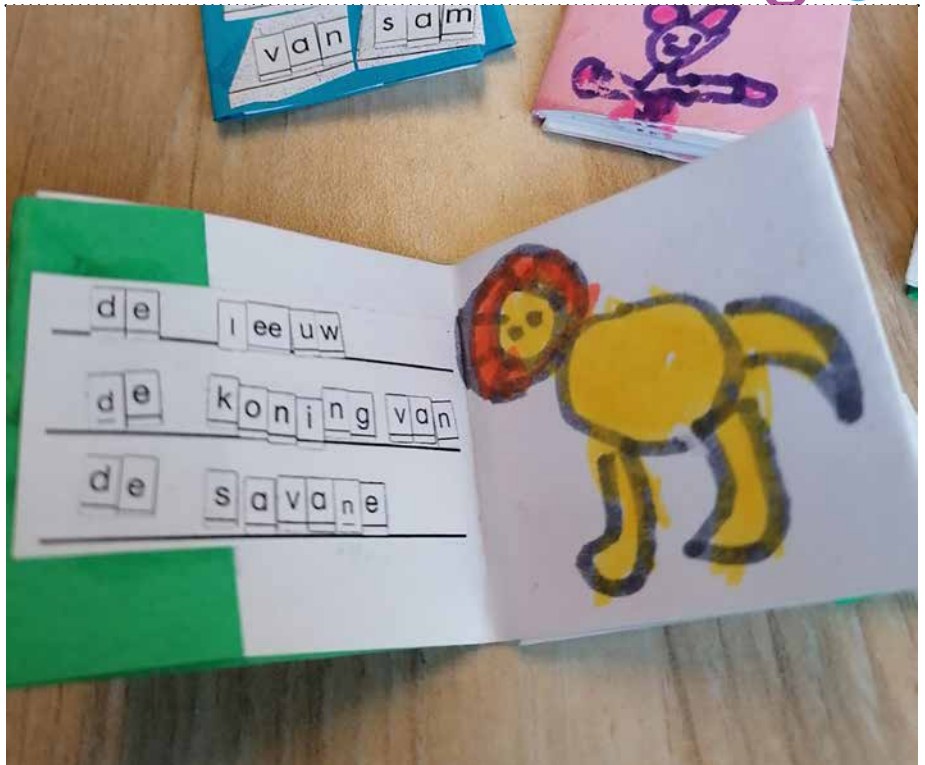
MEER MUIZEN IN ONS HUIS

Zou het niet leuk zijn als er nog meer muizen in de klas komen wonen? Misschien, als iedereen een kamer maakt voor een heel groot muizenhuis, En zo is de groep aan het werk gegaan. De verhalen van de Muizenhuis serie zijn de basis voor de keuze van de kamers die gemaakt worden, Ik lees verschillende verhalen voor. Dit brengt nieuwe scenario's, belevenissen en woorden met zich mee. De kinderen maken hun plannen, bekijken de muizenhuisboeken en maken een bouwtekening. Ook krijgen de kinderen een succestaart. Hierop staan de succescriteria voor een muizenhuiskamer. Het geeft de kinderen structuur en houvast voor de aanpak van dit plan; ook verwoordt het wat er van de kinderen verwacht wordt. Als je alle stukken van de taart doorlopen hebt, is de kamer klaar.

De kinderen gaan in kleine groepjes aan de slag met hulp van juf. Aan de kamers wordt weken gewerkt en ze worden steeds mooier. De leerlingen ervaren trots en merken dat ze steeds meer details kunnen toevoegen door heel precies te kijken en te lezen, en langere tijd door te werken aan hun kamer. De prachtige foto's uit de Muizenhuisboeken zijn een blijvende bron van inspiratie. Alledaags kosteloos materiaal verandert in zinvolle, betekenisvolle meubeltjes en accessoires.

VRAGEN OVER MUIZEN

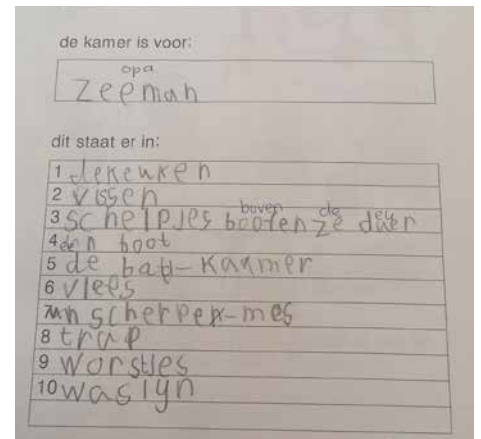
De kinderen lezen allerlei boeken over muizen, informatief en verhalend. Hoe zou het eigenlijk zijn als je een muis als huisdier zou hebben? Er komt een vragenwand met vragen over de muis en over het Muizenhuis. Een dag en een nacht komt Cato, de schoolhamster, op bezoek in de groep. Ze is geen muis maar wel een knaagdier. Zo komen de kinderen op allerlei vragen: Wat eet een muis en wat doet een muis allemaal? Is de muis ook een nachtdier, net als Cato? Zijn er ook verschillende soorten muizen? Cato

laat zich weinig zien overdag. Ze duikt onder het stro en is pas actief als het stil en donker is. Hoe komt dat? Cato is een nachtdier, net als de muis. Woorden als nachtdier, schuw en voer worden niet alleen gelezen in de boekjes maar ook in de klas gebruikt en begrepen.

FAMILIE MUIS

Uit de verhalen over Sam en Julia komt naar voren dat Julia alleen met haar moeder samenwoont en Sam met het hele muizengezin. Met wie woon jij samen? Wij hebben het over stambomen en tekenen de stamboom van Sam. Uit de verhalen blijkt dat Sam broertjes en zusjes heeft en een vader en moeder. Er worden ook prachtige muizenhuistekeningen gemaakt vol details. In de spelhoek komen muizenoren en kleding voor Julia en Ella, de balletmuis en vriendinnetje van Julia. De kinderen spelen de rollen. Julia is stoer en wil graag spannende avonturen beleven. Sam is voorzichtig. Ella houdt van ballet en trekt graag haar tutu aan. Er komen spullen in de hoek waarmee de kinderen het verhaal van de muizen kunnen spelen. Bijvoorbeeld de spullen om pannenkoeken mee te bakken of om de verjaardag van kleine Sofie te vieren. Het pannenkoekenrecept wordt gelezen om lekkere pannenkoeken te kunnen bakken. Langzamerhand zijn er steeds meer kamers klaar. Sommige kinderen kunnen

er maar niet mee stoppen en verzinnen steeds meer dingen die er in hun kamer moeten komen. Ook de knuffel muizen opa Zeeman en Ella, uit het Muizenhuisboek, zijn in de klas gekomen. Zij worden verwerkt in de verhalen, het spel en de tekeningen. De balletjurk van Ella kwam erbij in de themahoek.

RIJKE MUIZEN VERHALEN

De kinderen schrijven een verhaal voor twee kamers. Dit doen ze weer in tweetallen. Eerst bespreken zij het verhaal. Ze spelen met hun kamers en komen zo op verhaal. In welke kamer begint ons verhaal? Wat gebeurt er dan, waar en hoe eindigt het verhaal? Ze gaan het verhaal uitspelen om er een filmopname van te maken. Dan kunnen de ouders ook zien hoe er in de kamers gespeeld kan worden en hoe rijk de verhalen zijn die de kinderen hebben bedacht. Het

spelen van het verhaal voor de camera moet wel worden geoefend. Wat zeggen de muizen tijdens het verhaal? Welke personages moeten wij nog toevoegen om het verhaal kloppend te maken. In de bakkerij moet een bakkersmuis komen en in het verhaal van de wc en de badkamer is een wc-muismonster opgedoken. Hoe praat een wc-muismonster? En hoe ziet hij eruit? De kinderen maken ook een tekening van hun personages en tekenen hun verhaal nog even uit n.a.v. het geschreven script. Dat geeft ordening en houvast. Wij genieten steeds meer van die prachtige boeken en er gaan veel kinderen uit de groep met hun ouders naar Amsterdam om het Muizenhuismuseum te bezichtigen. "Weten jullie dat Sam ook heel erg van boeken houdt?", zeg ik op een dag. "Wat zou hij graag lezen?" Het gesprek gaat over boeken waar je van houdt en de verschillen die er zijn. Lezen kan spannend, fijn of grappig zijn. Er is voor ieder wat wils. Zou het niet fijn zijn als er in elke kamer ook een mini-boekje zou liggen? Julia heeft een dagboek en de drieling kijkt vast graag met mamamuis in een babyboekje. Opa Zeeman houdt van boten. Misschien heeft hij daar wel boeken over. Maar wat lees je op de wc? Donald Duckjes? Of de krant? De slager heeft vast een kookboek over de bereiding van vlees. De kinderen gaan op zoek naar het type boek dat bij hun kamer past en maken er een miniversie van.

MET Z'N ALLEN AFRONDEN

Dan is de grote dag aangebroken. Van de verschillende kamers wordt één groot muizenhuis gebouwd en alle ouders komen het bewonderen. Ook de verschillende filmpjes worden bekeken. Op het plein kunnen ouders en kinderen lekkere 'muizenhapjes' eten en 'muizen-tikkertje' spelen. Wat vond jij het allerleukste aan ons thema? De kinderen vonden de start leuk en spannend. Eén van de kinderen zei dat hij meteen aan een muisje moest denken. Hij was vast met zijn snuitje in de inkt gevallen want er stond een vlekje op het papier. Een ander zei dat het zo leuk was omdat je eigenlijk je eigen thema aan het zoeken was. Veel kinderen vonden het

maken van de kamers het leuks. Eerst dacht een van de kinderen dat het niet zou gaan lukken maar toen hij het ging proberen lukte het toch! Het was ook fijn om zelf verhalen te bedenken. Ook bij de verhaaltjes in het mini-boekje mocht je helemaal zelf bedenken welk verhaaltje je erin wilde schrijven. Toen de filmpjes gemaakt moesten worden mocht je er ook lekker mee spelen en je mocht zelf weten hoe het verhaaltje ging. Een van de kinderen merkte op dat ze een grappig verhaaltje hadden bedacht en dat in één keer! Een aantal kinderen is ook naar het Muizenhuismuseum in Amsterdam geweest en heeft ook nog kamers thuis geknutseld. Het was jammer dat het thema afgesloten werd. Je kon er bijna geen afscheid van nemen. De afsluiting vonden de kinderen feestelijk maar ook een beetje spannend. De ouders gingen alle filmpjes bekijken! Stralend vertelde een van de kinderen dat ze ook voor thuis een Muizenhuisboek heeft gekregen en de twee knuffelmuisjes. De liefde voor boeken is gewekt!

i Judith van Koeveringe is leerkracht in groep 3 op basisschool De Kring in Alkmaar.

* Lees meer over de vijf impulsen in: Pompert, B. (2009). Groeien doe je samen. Werken met de vijf didactische impulsen in een groep 5-6. *Zone*, 8(2), 22-25.